

บทสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในนิตยสารได้ปรากฏเป็นเวลานานกว่า 35 ปี โดยได้รับความนิยมนอกจากกลุ่มผู้อ่านอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ปัญหาต่าง ๆ ที่ปรากฏในคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิต ได้บันทึกสภาพความเป็นไปของสังคมและความคิด ทักษะคติของสตรีในสังคมขณะนั้น การศึกษาคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในการสะท้อนบทบาทและสถานภาพของสตรีไทย เป็นการศึกษาคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในการสะท้อนบทบาท และสถานภาพของสตรีไทยเป็นการศึกษาคอลัมน์ในนิตยสารสตรีสาร ที่วางจำหน่ายในช่วง พ.ศ. 2494 - 2530 โดยแบ่งช่วงการศึกษาเป็น 2 ช่วง กล่าวคือ ช่วง พ.ศ. 2494 - 2516 และช่วง พ.ศ. 2517 - 2530 รวมเวลาที่ทำการศึกษาทั้งสิ้น 29 ปี การแบ่งช่วงการศึกษาดังกล่าว ทำให้สะดวกในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงบทบาทและสถานภาพสตรีในแต่ละยุค ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษานั้น ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 340 ฉบับ

ในงานวิจัยชิ้นนี้ เป็นการศึกษา เพื่อทราบถึงเนื้อหาของปัญหาในคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตที่สะท้อนบทบาทและสถานภาพสตรีในแต่ละยุค เพื่อศึกษาแนวการตอบปัญหาของผู้ตอบปัญหาในคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิต และเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในสังคมไทย ซึ่งจะกล่าวสรุปถึงผลการศึกษาได้ ดังนี้

1. เนื้อหาของคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิต

สะท้อนบทบาทและสถานภาพสตรีในครอบครัว สังคม และความรัก ในแต่ละยุคแตกต่างกัน

ก. บทบาทและสถานภาพสตรีในครอบครัว

ผลการศึกษาคอสม์นตอบปัญหาชีวิตในสมัยสารสตรีสาร ในช่วง พ.ศ. 2494 - 2516 และช่วง พ.ศ. 2517 - 2530 พบว่าบทบาทและสถานภาพของบุตรสาวในการศึกษาในช่วงหลัง มีสิทธิเสรีภาพมากกว่าบุตรสาวในช่วงแรก โดยเฉพาะการเลือกคู่ครองและการมีอิสระในการวิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมของบิดามารดา ส่วนปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุตรสาว ก็คือ ค่านิยม เรื่องความกตัญญูและทัศนคติความเชื่อของคนในสังคมต่อบทบาทและสถานภาพของบุตรสาว ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงบทบาทและสถานภาพของบุตรสาวก็คือ การรับเอาความคิดความเชื่อเกี่ยวกับการมีสิทธิเสรีภาพของชาติตะวันตกที่เข้ามาในสังคมไทย ซึ่งทำให้ค่านิยมบางอย่างของสังคมไทย ดังเช่น ค่านิยมเรื่องความกตัญญูลดความรุนแรงลงไปในช่วงหลัง ทางด้านบทบาทและสถานภาพของภรรยาในช่วงหลังแตกต่างจากช่วงแรก กล่าวคือ สตรีมีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะบทบาทภายนอกบ้าน การที่สตรีต้องรับภาระความรับผิดชอบทั้งงานในบ้านและงานนอกบ้าน ทำให้สตรีต้องประสบกับปัญหาในครอบครัวตามมา จากการศึกษาพบว่า สตรีและสังคมต่างก็ยึดติดอยู่กับความคิด ความเชื่อดั้งเดิมของสังคมไทยต่อบทบาทของภรรยาที่ดีว่า ต้องเป็นแม่ศรีเรือนที่ดี จากการศึกษาบทบาทและสถานภาพของมารดาพบว่า ไม่มีการเปลี่ยนแปลงมารดายังมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนบุตร ส่วนสภาพของมารดายังได้รับความเคารพยกย่องจากบุตรหลานเท่าเทียมกับบิดา

ข. บทบาทและสถานภาพสตรีในสังคม

บทบาทและสถานภาพสตรีในสังคม ได้ทำการศึกษาใน 2 ประเด็น กล่าวคือ บทบาทและสถานภาพสตรีทางการศึกษา และอาชีพการงาน บทบาทและสถานภาพทางการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น สตรีได้รับการศึกษาเท่าเทียมกับชาย จนถึงระดับปริญญาเอก และได้ส่งผลให้สตรีมีโอกาสในการประกอบอาชีพมากขึ้น ส่วนบทบาทและสถานภาพสตรีในด้านอาชีพการงานยังประสบปัญหาเช่นเดิมเกี่ยวกับการได้รับอคติเกี่ยวกับความแตกต่างทางเพศต่อการประกอบอาชีพในระดับบริหาร

ค. บทบาทและสถานภาพสตรีในด้านความรัก

บทบาทและสถานภาพสตรีในด้านความรัก มีการเปลี่ยนแปลงโดยสตรีเริ่มมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นต่อฝ่ายตรงข้าม สังคมเริ่มยอมรับในพฤติกรรมของสตรี ทั้งนี้ เนื่องจากการแพร่ขยายของวัฒนธรรมตะวันตก เข้ามาในสังคมไทย แต่กระนั้นยังมีสตรีบางกลุ่มที่ยังยึดติดกับค่านิยม เรื่อง "กุลสตรี" และ "พรหมจารีย์" ทำให้สตรีต้องสับสนในพฤติกรรมของตนกับค่านิยมที่ได้รับการสั่งสอนมาตั้งแต่เด็ก

2. แนวการตอบของผู้ตอบปัญหาชีวิต

ในการศึกษาแนวการตอบของผู้ตอบปัญหาชีวิตจะพิจารณาดัง เกณฑ์ในการเลือกปัญหา เกณฑ์ในการตอบปัญหา และองค์ประกอบที่กำหนดวิธีการตอบปัญหาของ จินตนา 2 ดังนี้ เกณฑ์ในการเลือกปัญหา จินตนา 2 เลือกปัญหาที่มีลักษณะแตกต่างไปจากปัญหาอื่น และความเร่งด่วนของปัญหา จินตนา 2 ใช้หลักของเหตุผล ประสบการณ์ และลักษณะของปัญหาเป็นเกณฑ์สำคัญในการตอบปัญหาชีวิต ส่วนองค์ประกอบที่กำหนดวิธีการตอบปัญหาก็คือ ภูมิหลังของระดับชั้นชั้นในสังคม และความสำเร็จทางการศึกษา

3. บทบาทหน้าที่ของคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในสังคมไทย

ก. บทบาทหน้าที่โดยตรง

1. บทบาทหน้าที่ในการให้คำแนะนำ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้อ่านจำนวน 20 คน พบว่าประมาณครึ่งหนึ่ง มีความเห็นว่าคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตมีบทบาทในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ที่มีปัญหาและกลุ่มผู้อ่านทั่วไปสำคัญเป็นอันดับแรก

2. บทบาทในการให้ความรู้และประสบการณ์ในชีวิต

จากการสัมภาษณ์พบว่าประมาณ 1 ใน 3 มีความเห็นว่าคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตมีบทบาทในการให้ความรู้และประสบการณ์ในชีวิต กลุ่มผู้อ่านจะทราบถึงเรื่องราวชีวิตของบุคคลอื่น ในอาชีพต่าง ๆ กัน และทราบถึงปัญหาชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ของตนเอง

3. บทบาทในการให้ความเพลิดเพลิน

ประมาณ 1 ใน 4 ให้ความเห็นว่า คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตมีบทบาทในการให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินกับกลุ่มผู้อ่าน

4. บทบาทในการเป็นแหล่งระบายความอัดอั้นตันใจ

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตมีบทบาทในการเป็นแหล่งระบายความอัดอั้นตันใจของผู้ที่มีปัญหา โดยเป็นผลสืบเนื่องมาจาก ลักษณะของสังคมไทยที่ไม่นิยมเปิดเผยเรื่องส่วนตัวให้บุคคลภายนอกทราบ

ข. บทบาทหน้าที่โดยอ้อม

1. บทบาทหน้าที่ในการสอนบทบาทในสังคม

จากผลการสัมภาษณ์พบว่าประมาณ 1 ใน 4 เห็นว่า คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตเป็นสถานที่ในการเรียนรู้ข้อผิดพลาดของบุคคลอื่น

2. บทบาทในการให้กำลังใจในการต่อสู้กับปัญหาชีวิต

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิต เป็นสถานที่ที่ทำให้มีการให้กำลังใจในการต่อสู้กับปัญหาชีวิตต่าง ๆ เพราะปัญหาของบุคคลอื่นอาจหนักกว่าปัญหาของเรา และส่งผลให้เรามีกำลังใจในการต่อสู้กับปัญหาชีวิตต่อไปได้

3. บทบาทในการสร้างค่านิยม

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตมีบทบาทในการสร้างค่านิยมที่ดีในสังคม และปรับค่านิยมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมขณะนั้น

4. บทบาทในการสร้างทัศนคติ

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตมีหน้าที่ทำให้ทัศนคติบางอย่างเปลี่ยนแปลงไป โดยในสมัยก่อนพฤติกรรมบางอย่างได้รับทัศนคติที่ไม่ดีของคนในสังคม แต่ในปัจจุบันนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

5. บทบาทในการชี้แนะการตอบโต้ทางอารมณ์

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตจะเป็นเครื่องชี้แนะในการตอบโต้ทางอารมณ์กับปัญหาต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติตนกับเพื่อนต่างเพศอย่างเหมาะสม นอกจากนี้คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตยังมีส่วนร่วมสร้างแนวทางอารมณ์ของเรา เช่น การที่สตรีเริ่มแสดงความสนใจฝ่ายชายก่อน

6. บทบาทในการกำหนดประสิทธิภาพของพฤติกรรม

คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตได้เสนอวิธีการแก้ปัญหาในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งผู้มีปัญหาและกลุ่มตัวอย่างทั่วไป สามารถนำเอาวิธีการเหล่านั้นมาปรับปรุงใช้กับปัญหาชีวิตของตนต่อไป

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ในงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงบทบาทและสถานภาพสตรีในสังคมไทย โดยศึกษาเฉพาะคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในนิตยสารสตรีสารเพียงฉบับเดียว ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตหลาย ๆ คอลัมน์เพื่อให้การศึกษาคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในการสะท้อนบทบาทและสถานภาพสตรีสมบูรณ์มากขึ้น
2. ในปัจจุบันนี้ได้ปรากฏคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในสื่อ หนังสือพิมพ์ และวิทยุ ดังนั้น จึงน่าจะมีการศึกษาคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในสื่อชนิดอื่น ๆ ด้วย
3. ในปัจจุบันนี้สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าคอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในนิตยสารกลับลดลง ดังนั้น จึงน่าจะมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้คอลัมน์ตอบปัญหาชีวิตในนิตยสารลดลงไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย